

RÅDSDIREKTIV 95/19/EF**av 19. juni 1995****om fordeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet og innkreving av avgifter for bruk av infrastrukturen(*)****RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 75,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 C⁽³⁾, og

ut fra følgende betraktninger:

En større integrasjon innen Fellesskapets transportsektor er et viktig element i det indre marked, og jernbanene utgjør en vesentlig del av Fellesskapets transportsektor.

Når prinsippet om fri adgang til å yte tjenester anvendes på jernbanesektoren, må det tas hensyn til sektorens særtrekk.

Rådskonferansen 91/440/EØF av 29. juli 1991 om utvikling av Fellesskapets jernbaner⁽⁴⁾ fastsetter visse rettigheter for jernbaneforetak og internasjonale sammenslutninger av jernbaneforetak når det gjelder adgang til internasjonal jernbanetransport.

Det er viktig å sikre at jernbaneforetakene og de internasjonale sammenslutninger de utgjør, har full nytte av de nye adgangsrettigheter når de utfører tjenestene nevnt i artikkel 10 i direktiv 91/440/EØF. Det bør derfor opprettes en ikke-diskriminerende og ensartet ordning i Fellesskapet for fordeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet og innkreving av avgifter for bruk av infrastrukturen.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 143 av 27. 6. 1995, s. 75, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 70/95 av 15. desember 1995 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

(1) EFT nr. C 24 av 28.1.1994, s. 2 og EFT nr. C 225 av 13.8.1994, s. 11.

(2) Uttalelse avgitt 14. september 1994 (EFT nr. C 393 av 31.12.1994, s. 56).

(3) Europaparlamentsuttalelse av 3. mai 1994 (EFT nr. C 205 av 25.7.1994, s. 38), Rådets felles holdning av 21. november 1994 (EFT nr. C 354 av 13.12.1994, s. 19) og Europaparlamentsbeslutning av 14. mars 1995 (EFT nr. C 89 av 10.4.1995, s. 31).

(4) EFT nr. L 237 av 24.8.1991, s. 25.

Virkeområdet til direktiv 91/440/EØF, herunder unntakene for regional transport og transport i byer og forsteder som er fastsatt der, bør opprettholdes idet det presiseres at også transportvirksomhet i form av pendeltransport gjennom tunnelen under Kanalen er utelukket fra nevnte direktivs virkeområde.

I henhold til nærhetsprinsippet bør Fellesskapet fastsette hovedprinsippene for ordningen, idet ansvaret for å utarbeide nærmere regler for den relevante praktiske gjennomføring overlates til medlemsstatene.

Medlemsstatene bør sørge for tilstrekkelig fleksibilitet når det gjelder fordelingen av infrastrukturkapasitet for å sikre effektiv og optimal bruk av infrastrukturen.

Det er imidlertid nødvendig å gi visse fortrinnsretter ved fordelingen av infrastrukturkapasitet, særlig til offentlige tjenester og tjenester utført på en bestemt jernbaneinfrastruktur.

Det er dessuten nødvendig å sørge for adgang til å gi særretter ved fordeling av infrastrukturkapasitet dersom rettene er helt nødvendige for å sikre tilfredsstillende transport eller å sørge for finansiering av ny infrastruktur.

Endelig bør infrastrukturadministrasjonens finansielle situasjon gjøre det mulig å dekke infrastrukturkostnadene.

På den annen side er det nødvendig å fastsette ikke-diskriminerende vilkår når det gjelder innkreving av avgifter for bruk av infrastrukturen på det samme marked.

Effektiv bruk av infrastrukturkapasiteten gjør det nødvendig med felles generelle kriterier for fastsettelse av avgiftene.

På bakgrunn av et generelt ønske om oversikt og ikke-diskriminering bør det fastsettes felles regler for ordninger for fordeling av infrastrukturkapasitet og innkreving av avgifter for bruk av infrastrukturen.

I trafikkikkerhetens interesse bør jernbaneforetak inneha et sikkerhetsattest for å få adgang til en bestemt infrastruktur, basert på visse felles kriterier og nasjonale bestemmelser og utstedt for den benyttede infrastruktur av vedkommende

myndighet. De bør også inngå de nødvendige administrative, tekniske og finansielle avtaler med infrastrukturadministrasjonen.

Det er nødvendig å sikre mulighet for at beslutninger som er truffet av vedkommende myndigheter og organer i forbindelse med fordelingen av infrastrukturkapasitet og innkrevningen av avgifter for bruk av infrastrukturen, kan prøves for en uavhengig myndighet. Denne mulighet er nødvendig særlig for å løse eventuelle interessekonflikter i de tilfeller infrastrukturadministrasjonen utøver transportvirksomhet og samtidig er ansvarlig for fordelingen av ruteleier og/eller innkrevningen av avgifter for bruk av infrastrukturen -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

AVSNITT I

Formål og virkeområde

Artikkel 1

1. Formålet med dette direktiv er å fastsette prinsippene og framgangsmåtene som skal følges ved fordelingen av jernbaneinfrastruktur og innkrevningen av avgifter for bruk av infrastrukturen når det gjelder jernbaneforetak som er etablert eller som etablerer seg i Fællesskapet, og de internasjonale sammenslutninger de utgjør, når foretakene og sammenslutningene utøver tjenestene nevnt i artikkel 10 i direktiv 91/440/EØF på vilkårene i nevnte artikkel.
2. Jernbaneforetak hvis virksomhet omfatter bare transport i byer og forsteder eller regional transport, er utelukket fra dette direktivs virkeområde.

Jernbaneforetak og internasjonale sammenslutninger hvis virksomhet omfatter bare pendeltransport av veigående kjøretøyer gjennom tunnelen under Kanalen, er også utelukket fra dette direktivs virkeområde.

3. Jernbaneinfrastrukturkapasiteten skal fordeles ved tildeling av ruteleier i henhold til Fællesskapets regelverk og nasjonal lovgivning.

Artikkel 2

I dette direktiv menes med

- a) «jernbaneforetak»: ethvert privat eller offentlig foretak hvis hovedvirksomhet er transport av gods og/eller passasjerer med jernbane, der foretaket forplikter seg til å sørge for trekraften,
- b) «internasjonal sammenslutning»: enhver sammenslutning av minst to jernbaneforetak etablert i ulike medlemsstater med sikte på å drive internasjonal transportvirksomhet mellom medlemsstater,

- c) «infrastrukturforvaltning»: ethvert offentlig organ eller foretak som er ansvarlig særlig for å opprette og vedlikeholde jernbaneinfrastrukturen samt for å forvalte kontroll- og sikkerhetssystemene,
- d) «ruteleie»: den infrastrukturkapasitet som er nødvendig for å kjøre et tog fra et sted til et annet på et bestemt tidspunkt,
- e) «fordeling»: et fordelingsorgans tildeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet,
- f) «fordelingsorgan»: den myndighet eller infrastrukturforvaltning som medlemsstatene har utpekt til å fordele infrastrukturkapasitet.

AVSNITT II

Fordeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet

Artikkel 3

Hver medlemsstat skal utpeke fordelingsorganet i samsvar med kravene i dette direktiv. Fordelingsorganet, som skal kjenne til samtlige disponible ruteleier, skal særlig påse

- at jernbaneinfrastrukturkapasiteten fordeles på et rimelig og ikke-diskriminerende grunnlag,
- at framgangsmåten for fordeling, med forbehold for artikkel 4 og artikkel 5, tillater effektiv og optimal bruk av infrastrukturen.

Artikkel 4

1. Medlemsstatene kan treffe nødvendige tiltak for å sikre at det ved fordelingen av jernbaneinfrastrukturkapasitet gis fortrinnsrett til følgende former for jernbanetransport:
 - a) tjenester som ytes av hensyn til offentligheten, som definert i rådsforordning (EØF) nr. 1191/69 av 26. juni 1969 om medlemsstatenes tiltak i forbindelse med forpliktelser som har sammenheng med begrepet offentlig tjenesteytelse innen transport med jernbane, på vei og innlands vannvei⁽¹⁾,
 - b) tjenester som utføres helt eller delvis på infrastruktur som er bygd eller utviklet spesielt for slike tjenester (høyhastighetslinjer eller særskilte fraktelinjer), med forbehold for traktatens artikkel 85, 86 og 90.

Denne bestemmelse får uten forskjellsbehandling anvendelse for alle tjenester som utøves i henhold til artikkel 1, og som med hensyn til særtrekk og ytelse er sammenlignbare.

⁽¹⁾ EFT nr. L 156 av 28.6.1969, s. 1. Forordningen sist endret ved forordning (EØF) nr. 1893/91 (EFT nr. L 169 av 29.6.1991, s. 1).

2. Når det gjelder tjenester som utføres i samsvar med nr. 1 bokstav a), kan medlemsstatene godtgjøre økonomiske tap hos infrastrukturforvaltningen som skyldes forpliktelsen til å tildele en viss infrastrukturkapasitet av hensyn til offentlige tjenester.

Artikkel 5

Medlemsstatene kan på et ikke-diskriminerende grunnlag og med forbehold for traktatens artikkel 85, 86 og 90 gi jernbaneforetak som utfører visse typer tjenester, eller som utfører dem i visse områder, særretter med hensyn til fordelingen av infrastrukturkapasitet dersom rettene er nødvendige for å sikre offentlige tjenester på et tilfredsstillende nivå eller effektiv bruk av infrastrukturkapasiteten eller for å sørge for finansiering av ny infrastruktur.

AVSNITT III

Innkrevning av avgifter for bruk av infrastrukturen

Artikkel 6

1. Infrastrukturforvaltningens regnskap skal under vanlige forretningsvilkår i et rimelig tidsrom minst vise balanse mellom på den ene side inntektene fra avgifter for bruk av infrastrukturen og offentlige tilskudd, og på den andre side infrastrukturkostnadene.
2. Infrastrukturforvaltningen kan finansiere utvikling av infrastrukturen, herunder tilførsel eller fornyelse av materielle anleggsmidler, og få utbytte av anvendt kapital.

Artikkel 7

Avgifter for tjenester av tilsvarende art i samme marked skal innkreves uten diskriminering.

Etter konsultasjon med infrastrukturforvaltningen skal medlemsstatene fastlegge bestemmelser for fastsettelse av avgiftene. Bestemmelsene skal gi infrastrukturforvaltningen mulighet til å markedsføre den disponible infrastrukturkapasitet på en effektiv måte.

Artikkel 8

1. Avgiftene som betales til infrastrukturforvaltningen, skal fastsettes særlig etter tjenestens art, tjenestens varighet, markedssituasjonen og infrastrukturens art og grad av slitasje.
2. Medlemsstatene kan fastsette at det kan inngås en overordnet avtale med infrastrukturforvaltningen om framgangsmåtene for betaling av avgifter for bruk av infrastrukturen når det gjelder offentlige tjenester, i samsvar med forordning (EØF) nr. 1191/69.

Artikkel 9

1. Avgiftene skal betales til infrastrukturforvaltningen(e).

2. Medlemsstatene kan kreve at infrastrukturforvaltningen gir alle nødvendige opplysninger så de kan forsikre seg om at avgiftene innkreves på et ikke-diskriminerende grunnlag.
3. Infrastrukturforvaltningen skal i god tid underrette jernbaneforetak som bruker dens infrastruktur til å utøve tjenestene nevnt i artikkel 10 i direktiv 91/440/EØF, om alle viktige endringer i kvaliteten eller kapasiteten til den berørte infrastruktur.

AVSNITT IV

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 10

1. Medlemsstatene skal fastsette framgangsmåtene for fordeling av jernbaneinfrastrukturkapasitet nevnt i artikkel 1 nr. 3. Framgangsmåtene skal offentliggjøres av den berørte medlemsstat, og Kommisjonen skal underrettes om dette.
2. Søknader om infrastrukturkapasitet skal inngis til fordelingsorganet i medlemsstaten på hvis territorium avgangsstedet for tjenesten er plassert.
3. Fordelingsorganet som søknaden inngis til, skal umiddelbart underrette de øvrige berørte fordelingsorganer. De sistnevnte skal treffe beslutning så snart som mulig og senest en måned etter at alle relevante opplysninger er mottatt; hvert fordelingsorgan kan avvise en søknad. De skal umiddelbart underrette fordelingsorganet som søknaden ble inngitt til.

Fordelingsorganet som en søknad er inngitt til, skal sammen med de øvrige fordelingsorganer treffe beslutning om søknaden så snart som mulig og senest to måneder etter den dato da alle relevante opplysninger er inngitt.

En søknad som er blitt avvist på grunn av manglende kapasitet, skal vurderes på ny ved neste justering av ruteplanen for de berørte ruter dersom foretaket som har inngitt søknaden, ønsker det. Datoene for slike justeringer og øvrige forvaltningsmessige tiltak skal være tilgjengelige for de berørte parter.

Foretaket som har inngitt søknaden, skal underrettes om beslutningen. Avslag skal være begrunnet.

4. Foretaket som inngir en søknad, kan ta direkte kontakt med de øvrige berørte fordelingsorganer forutsatt at fordelingsorganet som søknaden ble inngitt til, underrettes om dette.
5. Jernbaneforetak som tildeles infrastrukturkapasitet, skal inngå de nødvendige administrative, tekniske og finansielle avtaler med infrastrukturforvaltningene.

Artikkel 11

1. Medlemsstatene skal kreve at det dessuten framlegges et sikkerhets sertifikat der sikkerhetskravene til jernbaneforetak er fastsatt, med henblikk på å sikre trygg transport på de berørte ruter.
2. For å oppnå et sikkerhets sertifikat må jernbaneforetaket oppfylle de krav i nasjonal lovgivning som er forenlige med Fællesskapets regelverk, pålagt på en ikke-diskriminerende måte med hensyn til de særskilte tekniske og driftsmessige krav for jernbanetransport og sikkerhetskravene som gjelder foretakets personell, rullende materiell og interne organisasjon.

Særlig skal det kunne dokumentere at personellet som er ansatt for å føre og ledsage tog som utfører tjenestene nevnt i artikkel 10 i direktiv 91/440/EØF, har den opplæring som er nødvendig for å kunne overholde de trafikkregler som infrastrukturforvaltningen anvender, og for å oppfylle de sikkerhetskrav det pålegges av hensyn til togtrafikken.

Foretaket skal dessuten godtgjøre at det rullende materiell som disse togene består av, er godkjent av den offentlige myndighet eller av infrastrukturforvaltningen og kontrollert i henhold til gjeldende driftsregler for den benyttede infrastruktur. Sikkerhets sertifikatet skal utstedes av den myndighet som for dette formål er utpekt av medlemsstaten der den benyttede infrastruktur befinner seg.

Artikkel 12

Medlemsstatene kan fastsette at søknader om adgang til infrastruktur skal være ledsaget av et depositum eller tilsvarende sikkerhet.

Dersom et foretak som har inngitt en søknad, ikke benytter et tildelt ruteleie, kan depositumet fratrekkes et beløp for administrasjonskostnadene i forbindelse med søknaden og eventuelle inntektstap som skyldes at den aktuelle infrastrukturkapasitet ikke er blitt benyttet. I de øvrige tilfeller skal depositumet/sikkerheten tilbakebetales i sin helhet.

AVSNITT V**Sluttbestemmelser****Artikkel 13**

1. Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at beslutninger som treffes i forbindelse med fordelingen av infrastrukturkapasitet eller innkrevingen av avgifter, skal kunne prøves for en uavhengig instans på skriftlig anmodning fra et jernbaneforetak. Instansen skal treffe beslutning innen to måneder etter at alle nødvendige opplysninger er inngitt.
2. Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at beslutninger som treffes i henhold til nr. 1, underlegges domstolskontroll.

Artikkel 14

- 1, Kommissjonen skal to år etter gjennomføringen av dette direktiv framlegge en rapport for Rådet om gjennomføringen, eventuelt ledsaget av forslag til ytterligere fællesskapstiltak for å utvikle jernbanene, særlig med hensyn til muligheten for å utvide dette direktivs virkeområde.
2. Medlemsstatene skal vedta de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen to år etter at det er trådt i kraft. De skal umiddelbart underrette Kommissjonen om dette.
3. Bestemmelsene nevnt i nr. 2 skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkel 15

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i De Europeiske Fællesskaps Tidende.

Artikkel 16

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Luxembourg, 19. juni 1995.

For Rådet

B. PONS

Formann